

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 85 0 P 064381 24 Rev
Dana, 23.07.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Biljane Majkić Marinković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.L.1, iz D., koga zastupa Siniša Mikić, advokat iz Doboja, protiv tuženih V.L. iz Stanara, S.L.2. iz S. koje zastupa Aleksandar Milanović, advokat iz Banjaluke, S. G. rođene L., iz O.D., D.L. rođene L., iz P., i D.J. rođene L. iz S., radi utvrđenja prava svojine, vrijednost predmeta spora 35.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 064381 23 Gž od 04.03.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.07.2024. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 064381 17 P od 12.04.2023. godine odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje da je tužitelj vlasnik i posjednik sa 1/1 dijela porodične kuće dimenzija 8,5 x 7,5 metara, površine oko 120 m², koja se sastoji od prizemlja, sprata i potkrovlja, kao i parcele označene kao k.č. broj 358/3, O., njiva 5. klase površine 778 m², k.o. S. i da ove nekretnine ne ulaze u sastav zaostavštine M.L. iz S., te da su tuženi dužni trpjeti i priznati da se tužitelj na osnovu ove presude upiše sa pravom vlasništva i posjeda sa 1/1 dijela na navedenim nekretninama, kao i da se naloži nadležnom organu da na osnovu ove presude izvrši uknjižbu utvrđenih prava na ime tužitelja, a odbijen je i njegov zahtjev za naknadu troškova postupka. Obavezan je tužitelj da tuženima V.L. (u daljem tekstu: prvotužena) i S.L.2. (u daljem tekstu: drugotuženi) nadoknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 16.453,12 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 064381 23 Gž od 04.03.2024. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda. Odbijen je zahtjev tužitelja da mu tuženi naknade troškove žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena odluka preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je on vlasnik i posjednik sa 1/1 dijela porodične kuće, dimenzija 8,5 m x7,5 m, površine oko 120 m² koja se sastoji od prizemlja, sprata i potkrovlja, kao i parcele k.č. broj 358/3, KO S., njiva 5. klase, okućnica, površine 778 m², te da ove nekretnine ne ulaze u sastav zaostavštine M.L., kao i zahtjev za upis tužitelja u javne evidencije tih nekretnina.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je otac tužitelja M.L. umro2016. godine, a prije toga je dana2006. godine kod Osnovnog suda u Doboju sačinio sudski testament kojim je raspolagao svojom imovinom u slučaju smrti tako da je svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu ostavio u naslijeđe svojoj supruzi tj. majci tužitelja, a sada prvotuženoj V.L. rođenoj Č.; da je rješenjem Osnovnog suda u Doboju od 28.03.2017. godine prekinut ostavinski postupak kod prvostepenog suda broj: 85 0 O 056963 16 O iza ostavioca M.L. i da je tužitelj kao nasljednik upućen na parnicu radi utvrđenja da u ostavinsku masu iza ostavioca ne ulaze nekretnine koje su predmet ovoga spora i radi osporavanja testamenta ostavioca radi ulaganja tužitelja u stambeni objekat; da je na parceli k.č. broj 358/3, KO S. izgrađena porodična kuća; da je uvidom u zk. uložak broj 28 KO SP R. i u rješenje o provedenoj promjeni Republičke uprave za imovinsko-pravne poslove PJ D. od 01.06.2005 godine utvrđeno da ta parcela nije uknjižena na ime tužitelja, nego na ime njegovog oca M.L.; da tužitelj provedenim dokazima nije dokazao da je sa svojim ocem zaključio valjan ugovor o poklonu, odnosno pismeni ugovor o poklonu, za spornu parcelu označenu kao k.č. broj 358/3 na osnovu kojeg bi mogao na toj parceli steći pravo posjeda i pravo vlasništva na osnovu pravnog posla; da je tužitelj zaključio ugovor o kreditu broj ... od 22.05.2008. godine, ugovor o kreditu broj ... od 15.03.2006. godine, ugovor o kreditu broj ... od 8.9.2008. godine i ugovor o farming kreditu broj ... od 25.7.2007. godine, da se radi o namjenskim kreditima koji se moraju iskoristiti za ispunjenje ugovorene svrhe, te da je iz tih ugovora vidljivo da su zaključivani u svrhu izgradnje farmi i za osnovno stado stoke, sirovine i repromaterijal, te renoviranje građevinskih objekata kao i da su predmet ovih ugovora uglavnom manja novčana sredstva; da iz iskaza saslušanih svjedoka D.B., M.B., M.S. i Ž. K., proizlazi da ih je tužitelj angažovao radi obavljanja određenih unutrašnjih radova u prizemlju u spornoj porodičnoj kući u S.; da tuženi koji su bliski srodnici sa tužiteljem (majka, brat i sestre) nisu potvrditi tvrdnju tužitelja o zaključenju ugovora o poklonu između tužitelja i njegovog oca, kao ni činjenicu da je tužitelj sam izgradio porodičnu kuću na spornoj parceli broj 358/3; da je tužitelj tokom postupka odustao od predloga za vještačenje po vještaku geodetske struke radi identifikovanja predmetne parcele i vještačenje po vještaku građevinske struke radi utvrđivanja da je na navedenoj parceli izgrađen objekat strukture i dimenzija iz tužbenog zahtjeva i određivanja vrijednosti objekta; da je nesporno da je tužitelj određeni period koristio predmetnu parcelu na kojoj je izgrađen stambeni objekat, odnosno da je živio u predmetnoj kući i za to vrijeme vršio faktičku vlast na predmetnoj stvari, ali da je dvije godine nakon izgradnje porodične kuće tj. 2009. godine zajedno sa svojom porodicom napustio predmetnu kuću i da od tada sa svojom porodicom živi u D. i da u predmetnu kuću u S. dolazi samo povremeno.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio, da tužitelj niti jednim dokazom nije dokazao postojanje ugovora o poklonu predmetne parcele i da on nije stekao pravo vlasništva na predmetnoj parceli jer za to ne postoji valjan pravni osnov, da tužitelj provedenim dokazima nije dokazao da je na predmetnoj parceli koja je u vlasništvu njegovog oca izgradio porodičnu kuću isključivo svojim sredstvima nego je dokazao da je učestvovao u unutrašnjem opremanju dijela predmetne porodične kuće, što može predstavljati samo osnov za postavljanje obligacionopravnog zahtjeva, ali ne i za postavljanje stvarnopravnog zahtjeva tj. za utvrđivanje prava vlasništva, pa da nisu ispunjeni uslovi za sticanje prava vlasništva građenjem na tuđem zemljištu iz odredbi članova 21, 24. i 26. Zakona

o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 6/80, 36/90 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 38/03, u daljem tekstu: ZOSPO), slijedom čega je tužbeni zahtjev odbio.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv prvostepene presude, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena presuda je pravilna i na zakonu zasnovana.

Sporni objekat se gradio 2006. godine u vrijeme kada je na snazi bio ZOSPO. Prema odredbi člana 20. stav 1. tog zakona, osnovi sticanja prava svojine su pravni posao, činjenice po kojima se na osnovu samog zakona stiče pravo svojine i nasljeđivanje.

Odredbama članova 24. do 26, u vezi sa članom 21. ZOSPO, regulisani su uslovi za sticanje prava vlasništva na osnovu građenja na tuđem zemljištu.

Odredbom člana 24. ZOSPO propisano je da se građenjem na tuđem zemljištu uz saglasnost vlasnika zemljišta stiče pravo svojine. Odredbom stava 1. ovog člana je propisano da lice koje može imati pravo svojine, ukoliko izgradi zgradu na zemljištu na kojem drugi ima pravo svojine, stiče pravo svojine i na zemljištu na kome je izgrađen građevinski objekat kao i na zemljištu koje je neophodno za redovnu upotrebu tog građevinskog objekta, ako nije znalo niti je moglo znati da gradi na tuđem zemljištu, a vlasnik zemljišta je znao za izgradnju i nije se odmah usprotivio.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 do 27/24, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je 2006. godine izgrađena porodična kuća na spornoj parceli broj 358/3 koja je bila vlasništvo oca tužitelja M.L., te da je tužitelj izvedenim dokazima dokazao da je učestvovao u unutrašnjem opremanju prizemlja predmetne porodične kuće u kojem je sa porodicom stanovao dvije godine do 2009. godine, kada je napustio predmetnu kuću i da od tada sa svojom porodicom živi u D.

Kod takvog stanja stvari, suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je zaključak nižestepениh sudova da tužitelj saglasno naprijed navedenim odredbama ZOSPO, nije kao graditelj stekao pravo vlasništva na izgrađenom objektu, a slijedom toga ni na zemljištu na kojem je izgrađen taj objekat, te je neosnovano pozivanje revidenta na odredbe Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15, 18/16 i 107/19) budući da je izgradnja spornog objekta izvršena prije stupanja na snagu toga zakona.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljeni su svi reviziono prigovori da je prilikom donošenja osporene odluke o usvajanju tužbenog zahtjeva materijalno pravo pogrešno primijenjeno, pa ni ostali navodi revizije nisu od značaja za pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Suprotno tvrdnji revidenta drugostepeni sud je u pobijanoj odluci odgovorio na sve relevantne žalbene prigovore u odnosu na odluku o tužbenom zahtjevu, koje kao pravilne prihvata i ovaj sud.

Neosnovano je i osporavanje drugostepene odluke uz tvrdnju da drugostepeni sud nije cijenio žalbeni prigovor tužitelja da neprovođenje vještačenja po vještacima geodetske i građevinske struke nije relevantno jer je među parničnim strankama bilo nesporno da predmetni objekat postoji, da je izgrađen, kao i predmetna parcela, jer suprotno proizlazi iz obrazloženja te odluke.

Budući da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan iz naprijed navedenih razloga, neutemeljen je revizioni prigovor da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz članova 7, 8, 123. i 126. ZPP, koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić